

עפ"ג 73854/10/18 - האני חט'יב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 73854-10-18

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד

כב' השופטת שירלי רנר

כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

מערער

האני חט'יב

ע"י ב"כ עו"ד עבד עסלי

נגד

משיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט מרדכי כדורי) מיום 17.9.18 בת"פ

71639-01-17.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות של גניבה בידי עובד, ומסירת ידיעה כוזבת. המערער נדון למאסר בפועל למשך 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר על תנאי ובהסכמת המערער הוטל עליו צו מבחן למשך 18 חודשים. הערעור מופנה כנגד ההרשעה וכנגד חומרת העונש.

2. ואלה המעשים: בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, הנאשם שימש נהג מכלית בחברת דלק, ונהג לספק דלקים ושמינים ללקוחות שונים, לגבות מהם את התמורה ולהעבירה לחברה. בתחילת שנת 2013 קשר המערער קשר עם אחר לגנוב כסף מהחברה, כך שהמערער יאפשר לאחר לפרוץ למיכלית כדי לקחת את הכספים השייכים לחברה, ולאחר מכן השניים יתחלקו בשלל. ביום 7.2.13 סיפק המערער דלק ללקוח וקיבל ממנו בתמורה סך של 94,000 ₪ במזומן ושלושה שיקים בסכום כולל של 8,440 ₪. בתיאום עם האחר, המערער החנה את המיכלית מבלי לנעול את הדלת והשאיר בתוכה את הכספים שקיבל. האחר נכנס למיכלית ולקח ממנה את הכסף. המערער שב למיכלית לאחר שהבחין כי האחר עזב את המקום, שבר את חלונה בכוונה לביים פריצה. לאחר מכן פנה לתחנת משטרה ומסר לשוטר שהמיכלית נפרצה ושהכסף נגנב. בהמשך, התחלקו המערער והאחר בשלל. המערער היה אמור לקבל לפי המוסכם סך של 50,000 ₪ אך קיבל בפועל סך של 34,000 ₪, תוך שהאחר התחייב להעביר לו סכום נוסף בהמשך. השיקים שנגנבו הושמדו ע"י המערער.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר לביטול ההרשעה והטלת עונש של"צ, מאסר מותנה וצו מבחן. לחלופין, עותר להקלת עונשו של המערער. לטענתו, שגה בית משפט קמא משלא נתן משקל ראוי להמלצת שירות המבחן לביטול ההרשעה והטלת עונש של"צ בהיקף של 260 שעות. שירות המבחן התרשם כי המערער מקבל אחריות מלאה ומביע חרטה על מעשיו. הרקע לעבירה אינו בדפוסי התנהגות פלילית מושרשת, אלא מדובר במעידה חד פעמית והמערער מנהל אורח חיים נורמטיבי לחלוטין, הוא מפרנס את משפחתו ומעת ביצוע העבירה לא נרשמה לחובתו מעורבות פלילית נוספת. יתרה מזו, המערער השלים עם מעסיקו, שהחליט מיוזמתו להמשיך את העסקתו. הודגש כי למערער אין עבר פלילי קודם, הוא הודה מיוזמתו, קיבל אחריות, הפליל את שותפו, החזיר את מלוא הכסף למעבידו והשלים עמו, באופן המלמד כי הושגו רוב מטרות הענישה ויש להעדיף בשלב זה את שיקומו של המערער. נטען כי ברקע למעשה היתה כוונת המעסיק לפטר את המערער מעבודתו וגם שותפו של המערער הפעיל עליו לחץ לשתף עמו פעולה על רקע סכסוך שהיה לו עם אותו מעסיק, וכך נכנע המערער לפיתוי וללחצים. במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים קלים יותר ואף הוחלט להימנע מהרשעתם. הוסף כי העונש שהוטל אינו תואם את הרמה העונשית המקובלת, במיוחד בנסיבותיו האישיות של המערער שעיקרן הלחץ שהפעיל עליו המעורב האחר, שגרם לו למעשים כאשר הראיה היחידה באה מפיו של המערער אשר הפליל את המעורב האחר. אין כל ראיה לכך שהמערער הוא המבצע העיקרי והוא אף העיד כנגד המעורב האחר. המערער יפסיד מקום עבודתו, הוא מנסה להקים עסק חדש, מצבו הבריאותי הדרדר (הוגש מסמך רפואי) ובאה הפניה לפסקי דין מהם ניתן ללמוד, כך נטען, על רמת ענישה נמוכה יותר.

ב"כ המשיבה הדגישה כי מדובר בגניבה ממעביד בנסיבות חמורות. מדובר בסכום כסף גבוה בצורה מתוככמת, תוך תלונה למשטרה כי המשאית נפרצה, ופסיקה אליה הפנה המערער מדברת על אירועים בהם הנסיבות חמורות פחות. בית משפט קמא התייחס לערכים המוגנים הנפגעים בגניבה ממעביד ולכך שנמסרה תלונת שווא. בלא המערער לא ניתן היה לבצע את המעשים ועל כן התכונן וחלקו של המערער הנם עיקריים. בית משפט קמא גזר מתחם המתחיל משישה חודשי מאסר ועד 20 חודשים, וזהו מתחם סביר למעשים אלה ולבסוף מיקם את המערער בתחתית המתחם והביא בחשבון כל הנתונים לקולה. בית משפט קמא אינו מחויב בהמלצת שירות המבחן ואף הסביר מדוע, במקרה זה, אינו מחויב להמלצה. באשר להימנעות מהרשעה - לא חלים כללים המאפשרים הימנעות מהרשעה. על כן יש לדחות הערעור.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו בן 45.5 שנים, נשוי בשנית ואב לחמישה ילדים, מתגורר במאג'ד אל כרום. עובד מזה 27 שנים בתחום ההובלות כשכיר ובשנה האחרונה רכש מיכלית והחל להיות עצמאי בתחום זה. אין לחובתו הרשעות קודמות. בתחום התעבורתי לחובתו 50 הרשעות בין השנים 1992-2018. המערער לקח אחריות מלאה על ביצוע העבירה, אך תיאר כי פעל לאחר ששותפו הפעיל עליו לחץ רב במשך תקופה ארוכה ולאחר שמעסיקו לא שילם לו פיצויים. המערער הביע חרטה. שירות המבחן התרשם כי למערער קושי בהצבת גבולות ובהתמודדות עם מצבי לחץ. הומלץ לבטל את הרשעתו של המערער, שיש בה כדי למנוע ממנו להיכנס במסגרת עבודתו למקומות מסווגים, ולהטיל של"צ בהיקף של 260 שעות, פיצוי לקורבן ועונשים מותנים.

דין

5. הכלל הוא כי משהוכחה אשמת נאשם בביצוע עבירה, יש להרשיעו. יחד עם זאת, ניתן להימנע מהרשעה או לבטלה במקרים חריגים, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ביסוד ההחלטה שלא להרשיע נאשם עומדים בעיקרם שיקולים שעניינם בשיקום הנאשם וכשמדובר בסוג עבירה שמאפשר לוותר על הרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (ר': ע"פ 3301/06 **יעקב ביטי נ' מדינת ישראל** (2006); ע"פ 2083/96 **כתב נגד מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

במקרה דנן, תנאי הלכת כתב אינם מתקיימים, כפי שקבע בית משפט קמא. אין חולק כי העבירות שביצע המערער הינן חמורות. המערער הודה בכך שנגב כסף ממעבידו, ביים פריצה לרכב המעביד ומסר הודעה כוזבת במטרה, לאחר שקשר עם אחר לעשות כן. חומרת העבירות במקרה דנן אינה מאפשרת לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה אחרים. כמו כן, לא הוכח כי הרשעתו של המערער תגרום לפגיעה ממשית וקונקרטיית בו. לפיכך, אין הצדקה לביטול הרשעתו של המערער.

באשר לערעור על חומרת העונש: בית משפט קמא דחה את הטענות העובדתיות עליהן חזרה ההגנה גם בשלב הערעור. כתב האישום, בו הודה המערער, הינו ברור. לא ניתן לקבל את הטענות שהוא פעל תחת לחץ של אחר, שהיה היוזם, המניע וההוגה של התוכנית העבריינית, ולבסוף התחרט, הפליל את עצמו ואת האחר והחזיר חלקו בשלל מיוזמתו שלו. במקרה דנן, מידת הפגיעה בערכים המוגנים הנה רבה, המערער פגע בקניינו של המעביד, תוך שהפר את אמונו. המערער ביצע את מעשיו לאחר תכנון מוקדם, הוא פעל להסתרת מעשיו והוא היה זה שאמור היה לזכות ברוב השלל. לא בכדי קבע בית משפט קמא כי בעוד שהאחר היה שותף מזדמן לעבירה, המערער היה הדמות ההכרחית לשם ביצועה וחלקו בביצועה הנו משמעותי באופן ניכר מחלקו של האחר. כמו כן, סכום הכסף שנגב הינו רב. מנגד, לזכות המערער יש לזקוף את הודאתו במיוחד לו, הבעת חרטה וחלוף הזמן מביצוע העבירה, שבית משפט קמא קבע כי נגרם בעיקרו בשל שיהוי בהגשת כתב האישום. בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לביצוע עבודות השירות, כאמור בחוות דעת הממונה, ביום 2/6/19.

ניתן היום, כ"ה ניסן תשע"ט, 30 אפריל 2019, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

שירלי רנר, שופטת

רפי כרמל, שופט, אב"ד